

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 1391/2019
23.09.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ, сви из ... и ЗЗ из ..., чији је пуномоћник Хасим Климента адвокат из ..., против тужене Општине Тутин, коју заступа Општинско правобранилаштво, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/18 од 29.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 23.09.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/18 од 29.10.2018. године и предмет **ВРАЊА** другостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1190/18 од 29.10.2018. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Новом Пазару П 179/17 од 25.10.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да су, као наследници покојног ИИ и покојног ЈЈ бивших из села ..., Општина ..., власници дела парцеле .. – пашњак 2. класе зв. „поље“ из листа непокретности .. КО ... у површини од 77 ари, у одређеним мерама и границама, и то дела парцеле .. у површини од 105 м², дела парцеле .. у површини од 6 м², дела парцеле .. у површини од 443 м², дела парцеле .. у површини од 200 м², дела парцеле .. у површини од 403 м², дела парцеле .. у површини од 122 м², дела парцеле .. у површини од 397 м², дела парцеле .. у површини од 19 м², дела парцеле .. у површини од 290 м², дела парцеле .. у површини од 236 м², дела парцеле .. у површини од 73 м², дела парцеле .. у површини од 21 м², дела парцеле .. у површини од 313 м², парцеле .. у површини од 31 м², дела парцеле .. у површини од 185 м², дела парцеле .. у површини од 111 м², парцеле .. у површини од 311 м², дела парцеле .. у површини од 164 м², дела парцеле .. у површини од 639 м², дела парцеле .. у површини од 2083 м² и парцеле .. у површини од 1258 м², те да се тужена обавезе да им ово право призна и трпи упис права својине тужилаца код Службе за катастар непокретности у Тутину, а означене непокретности им преда у својину и несметану државину. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да плате туженој парничне трошкове у износу од 451.500,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде под претњом извршења.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, пописом из 1955. године парцела са пописним бројем .. у површини од 77 ари – пашњак 2. класе, била је уписана у поседовни лист .. КО ... као катастарска парцела .. на ИИ и ЈЈ, са уделом од по $\frac{1}{2}$ идеална дела. Такво стање у катастру постојало је све до 1974. године када је за КО ... ступио на снагу нови катастарски премер којим је означена парцела припојена новој катастарској парцели .. КО ... у власништву Републике Србије, а као њен корисник уписана је Месна заједница Тутин. Катастар непокретности за означену катастарску општину важи од 2009. године. Током 2011. године извршена је парцелација катастарске парцеле .. и у складу са Планом детаљне регулације „... раван“ настало је више (укупно 205) нових парцела које су уписане у лист непокретности ... КО Земљиште које је до 1974. године било катастарска парцела .., а од тада је саставни део катастарске парцеле .., након њене парцелације обухвата три целе грађевинске парцеле (на којима нема изграђених објеката) и делове 18 грађевинских парцела. На делу катастарске парцеле .. КО ... саграђена је предшколска установа, делови катастарских парцела .., .. и .. су на терену улице, а остале грађевинске парцеле намењене су за индивидуалну стамбену изградњу. Тужилац АА је наследник покојног ИИ, а остали тужиоци су наследници покојног ЈЈ. Од правних претходника је током 1958. године одузимано земљиште по прописима о пољопривредном земљишном фонду, али предмет одузимања није било и земљиште тада означено као катастарска парцела .. КО Тужиоци су били у поседу спорног земљишта.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је одлучио да одбије тужбени захтев зато што тужиоци нису доказали да је предметно земљиште било својина њихових правних претходника пре него што је, током 1974. године, уписано као својина Републике Србије. По становишту тог суда, поседовни лист .. КО ... је извод из катастра земљишта у којем се није водила власничка евиденција, (већ евиденција о поседу – државини земљишта) и зато представља претпостављени доказ о својини, и у случају оспоравања поседник мора доказати законски основ за стицање права својине, а тужиоци у овом спору нису успели доказати основ стицања права својине њихових правних претходника. Надаље, лист непокретности, као извод из катастра непокретности – власничке евиденције, јесте доказ о праву својине за који важи претпоставка истинитости уписа, прописана чланом 63. Закона о државном премеру и катастру, тако да је на ономе који тврди супротно терет доказивања права својине. Оснивање катастра непокретности врши се јавним огласом, па су и тужиоци могли у том поступку оспорити упис права својине Републике Србије, а касније и туженог.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужилаца указује да због погрешне примене материјалног права чињенично стање није у потпуности утврђено.

Правилан је став другостепеног суда да се у катастру земљишта не води евиденција о својини, већ евиденција о државини непокретности и да је поседовно лист претпостављени доказ о праву својине (нарочито ако на одређеном подручју као што је

КО ... не постоје земљишне књиге). Међутим, ставу о претпоставци да је лице уписано у катастар земљишта као поседник (држалац) неке парцеле и њен власник, супротан је став суда да су тужиоци дужни доказивати право својине њиховог правног претходника. Новим катастарским премером из 1974. године катастарска парцела .. КО ... припојена је катастарској парцели .. у истој катастарској општини, која је у катастру земљишта уписана на Републику Србију и Месну заједницу Тутин као њеног корисника. Другостепени суд је пропустио да утврди по ком основу је дошло до промене поседовног стања у односу на спорну непокретност, при чему је терет доказивања правног основа за промену катастарског стања, односно упис Републике Србије, а затим и тужене Општине као власника био на туженој.

На ове пропусте о утврђивању чињеничног стања основано се указује ревизијом, као на пропусте нижестепеног суда да поступи по примедбама из решења Врховног касационог суда Рев 765/2016 од 16.03.2017. године.

Из ових разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

У поновном поступку другостепени суд ће, имајући изложено у виду, оценити све наводе странака изнете током поступка и водиће рачуна о терету доказивања о тужбеном захтеву донети закониту одлука.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић